

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 13. Hoc omnia tibi dabo. Tentatio prægnans, at mentitur; promittit enim multa, nec habet, nec dat aliiquid.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

„paterat aduentum fratris sui Esau; mituit illi Deus
binas Angelorum auxiliares copias; Jacob abit
„intra, quo cœperat fueruntque ei obviam Angelii
„Dicit, quos cum vidi set ait: Cœstra Dei fusi haec
„Intellexi autem hoc sibi a Deo metu subdidum
„ne deinceps fratrem timaret iracundam. O
Rep. „quam securus exultabat Jacob: ait Rupert: Recep
„talem habuit occursum, qui sub obedientia peregre
„militauerat, in fide et tenuera, in charitate dilata-
„ta eius anima, profundissimas pro beneficiis gratias
„agebat. Hoc itaque præsidio munitus, lega-
tionem instituit ad Esau, ut iram eius sedet
dum ipse Dominus Esau, Esau, Dominum suum
appellat. Mito legationem additum Dominum meum
viam suam & opes dispersit: q.d. Redeo cunctis
abundans, ne supliceris, me ex bonis tuis vel-
le te diffringere, cum tanta mecum traham in comi-
tatu, vestris non in ligos renuiant legati esse
se munere suo perfundatos, sed tamen Ecce Esaum
properat tibi in oculum sum, cum quadrangulis viris.
Immut Jacob valde, & perterritus diuinitus postulum
qui secum erat. Turmas duas instituit: si per-
cussurit unam, salutabit alteram: & quoddam in
ordinem redigit, quibus illum exciperet vener-
bundus. Quod hoc rei Jacob, Dei verbum tibi
datum in scolis constat invariabilis, tibi mittens
dos Angelorum exercitus. Modo cos in tanto
confiscis numero, qui tibi deot manum, & eos
ad eos fortos & expertos, qui uno statu insugam
compellant, & evitant, quoique se ibi op-
posuerint, aduersarios. Quid signum adeo con-
sternaris, quid meu obrigescis, & eo solo per-
celeris, quo verbo tibi renouatus, faciem tuus
um Esau in oculum tuum properare? Postmo
dum antem Elianus, vi vidit Giezy tremulum
& formidantem cum tanto comitatu aduenientem
te n. Naaman & de rui propinquum, parum est
quod illum minime timeret, sed & se eo fortio-
rem ostendit & animosorem, & ut recipi pro-
barat, quam se patrem tangi principis iomundat
se aduentus, maiori eum alloquitur & falsa &
severitate, & id ne quidem per seipsum, sed per
familium ei respondet & sic diuinitus nec tamen
pro oculis spectabatur Angelorum acies ordi-
nata; quid vero tu Jacob, tot Angelorum cir-
cumvallass Legionibus, & in tui preceptus de-
fensione n. obstante?

S. 13. Hoc omnia tibi dabo. Tentatio pre-
gnans, at meritorum promittit enim multa,
nec habet, nec dat aliq. id.

NE cogitaveris, inquit Originus, quod una aut
altera sagitta e visa diabolus quevis defi- 39
stat: nequam; quia quamdiu aliquam phare-
tra suppeditarit, eas decorquere non cessa-
bit, donec his omnino euacuetur: idonea tan-
geri, ut acutiores serueri posteriores, ut ille
efficiat, quod priores efficeret minime poterit.

G. 3. Sic.

Sic expedit hoc in historia Job; insuper & lucere clarus in praesenti perspicimus. Observant D. August. a D. Chrysost. b D. Ambrof. c D. Thom. d D. Anselm. e Quod Aquila illa regalis D. Ioannes perspicacio oculo suo, que fideia penetravit nobis exposuerit omnes sagittas, quas relig. c. 37. Satan pharetris suis secum deportat; illas ad tres reducens, dum ait f. Omne, quod est in mundo, aut a Tract. 2. concupiscentia carnis est, aut concupiscentia oculorum, aut superbia vita. q.d. Omnia Satanae iacula sunt: vel appetitus carnis, vel vanorum gloria, & mundi honoris ambitio, vel bonorum temporaliom cupiditas. Contra haec Christo intoritur, & hoc Apostolus instruunt, ait praef. i. Doctores his verbis. Tentatum per omnia. Et presentim D. Chrys & D. Amb. opinantur, hoc vobis significare Euangelium his verbis: *Consummata omni tentatione.* Primum sagittam extortis appetitus carnis, dum eum in gulam proouocat. Hac eius non successit voluntati, manu arripit alteram fortioram, honoris, ambitionis, & vanorum gloria; & haec pariter inauspicato successit. Tandem tertiam pharetram educit omnium acutissimam, bonorum temporaliom cupiditatem. Sultus igitur Christum in montem alium & excelsum, ostendit quatuor mundi partes, omnia regna, provincias, ciuitates, & coem diuicias, pulchritudinem gloriam, excellentiam: hoc enim significat. *Oferunt ei omnia regna mundi, & gloriam eorum.* Arbitrantur aliqui, quibus consentio, quod arte necromantica diabolus Christo ibidem in momento temporis ostendit quedam secundum externam apparentiam glorioissima, ciuitates illustrissimas, lylas cum milieris virobibus pulcherrimarum pueriarum, castella, milites, exercitus, sacros auro, argento, que turgidos, montes geminis, lapidibus, unionibus, margaritis fertilissimos, ut alibi diximus. In 3. p. q. f. a. & g. p. q. vltim. t. 7. §. Ecce hic: omnia mea sunt; & tradita manus meis, ut cui volero, liceat elargiri; *Hac omnia tibi dabo, si caens aforaneris me.*

Haec tentatione nulla periculosior, & opinatur Cardin. Caetan. subtilissimo suo ingenio penetrasse Satanae subdolam intentionem aduersitatem primo: quod iam hic diabolus sibi lamam detraxerit, & facie ad faciem prelum contra Christum fuerit aggressus: ut pateat, superiorem hunc nostrum lucem omnibus tentationum generibus, ac omnibus modis, absconde propalam fuisse a diabolo molsta: um, & in hac ultima tentatione, tanquam in qua extremum potest esse: satan excrebat, conabatur succelsum pro animi sui sententia educere, nimirum, quod cognoscere, vitrum Christus erat verus Deus: si minus, eum in peccatum pellicere; unde sic secum argumentatur: Nouerat, nihil adeo Deum, quam superbiam, abominari, nec inquam passum aliquem eius se lateri: qualiter velle coniungere, & quod quia ipse satan in mundi principio hoc voluerit prætendere, dixerit: *Similia ero altissimo.* Eum precipitare, & e caelo ad inferni abyssos deicerit, hinc inferebat: si hic Deus verus est, ut ei proprium est, compare non sustinere, si ergo non tantum me illi voluerit, & qui patet sed insuper, ab eo requirero; ut ipse tanto me sit inferior, ut me tamquam Deum adoret, nulli dubium est, quin me non perficerit indignandus, sed potius tam suam explicans potentiam, & can coram ostentans, ad malas delinabit auctis maledictionis, dicereque: ego sum, cui prona debetur adoratio. Proinde, adoratio illa, quia am diabolus a Christo exegebat, adoratio erat a Theologis dicta Latra, quæ soli Deo debetur. Ita t. si Deus sit, nemo ambigit, quin suam contaret me haec occasione perh. habebit auctoritatem, sequi ipsam, qualis sit, prolet manifeste. Si vero mensus homo sit, & quidem sanctitate preclaus, nihil minus egere, quam illi hac petitione magna parere impatiens: nihil enim in his suis sufficeret, nisi talis est quam talia audire verbæ, & te ad tam enormem Dei offendam, ut idola statim provocari. Si homo sit de vulgari fandonum numero, indubie cum totius mundi, omnium regnorum, & gloriae & honoris oblatione proternam pauidissimum. *Hac omnia tibi dabo.*

Omnium: quæ diabolus intorquet, iaculum fortissimum, illud est: *Tibi dabo, quibus te in iniquitate propellit barathrum, nisi illo: Tibi dabo, delicias, voluptates?* Quibus aurum eruerit, nisi illo: *Tibi dabo, diuinas?* Quibus stringit ambitionem, nisi illo: *Tibi dabo, honores?* Quibus te ad centum mille periuria dedicit, nisi illo: *Tibi dabo, quatuor regales?* Quibus te ad tot fraudes, & machinationes & inbornationes permonet, nisi illo: *Tibi dabo lucrum?* Si subiciat aliquos eis offerendo bona temporalia, alios, eis honores offerendo, alios delicias, quid non efficiet, omnia iunctim, nullo excepto promittendo: *Hac omnia.* Fuit autem haec tentatio instar catapultæ (a) cui cuiuslibet generis res iniiciunt: Slopos plumbeis (a) in glandibus onerant, & basistas ligneis iaculis, ac eu sagittis prephilatis, catapultas vero omnis gentis glandibus, & quis illi resistet? Vehementer fuit

fuit hic iustus. Quid in te non operabitur, si tibi auctorum offerat cumulos; si pro pretio animam illi confinges. Quid non a te extor-
quebit, qui ob leuem voluptatem te illi tradis,
si tibi omnia deliciarum genera sponderet? quid
non illi concederes, qui ob furilem honorem
ei ipsum confignali, si tibi omnia regna mundi
di polliceretur possidenda? Considera, quælo-
te, Traditor est, deceptor, mendax, atque in eo
veritatem illud exigua, quod nota Diuus Au-
gustinus propositum a Salomone, secundum
Septuaginta: *Mulier mops panis, conuocat pre-
remtes, dicens: Accipio panes. Enigma est; Mu-
lier, cui ne vincit quidem est panis mīca & quos-
cumque videat, ad eum conuocat: promicit; ti-
bi dabo, non vnum panem, sed panes; ipsa vero,
vix vias panis habet reliquias, & multos & in-
tegros promittit panes. Eu dæmonem; Mu-
lier vocatur; eius enim agendi modus, est blan-
dimentis allucere, ut solent mulieres. Tam om-
nium illi indigunt ut ne micant quidem mundi
bonorum possideat, nec voluptates, nec gloriam
ne sequuntur, nec delicias; quod ergo: ipse to-
tus tantus quantus, miseria est, pœna est, infer-
nus est; prouide eum comparat Propheta Ole-
as vinaceis vina quæ non, post tam expellas vinas,
quam nullum in se succum habent: *Vinacia vina*
04c.3.1. rum. Nihilominus aliud in ore nihil habet,
quam homines, qui irre optime dicuntur; Pra-
teriuntur, illo illicere; *Tibi dabo,* promittens
sensualia, delicias, ambitiones, avaro diui-
nas &c. O te male faultum, ait D. Cyprian
iust. Chri-
quis dare potest, quod non habet? Quid habet
tu, infelix, nisi paupertatem, & quomodo diui-
nas largioris? quid habes, nisi dolores & quo-
modo ad gloriam sublimabis? quid habes, nisi
æterna tormenta? & quomodo promittis re-
quiem? Optime noui, id quod retribues, o pro-
ditor; purus nem, virtus, vulnera, dolores,
afflictiones, paupertatem, filiorum necem, hoc
erim; cit, quod lob tribuisti, quando tu inani-
bus commitebas; At esto mendax: quid di-
cisti: *Mea sunt hac omnia.* Et cui volueris, ao illa;
Voi ergo illa Psalmista vox: *Domini est terra &*
*14.2.9 plenitudo eius, orbis terrarum, & universi, qui ha-
buntur in ea?* Vbi & illius quod dixit is a quo
longe est omnē mendacium. *Menum est argen-
tum, & meum est aurum, dicit Dominus.* Porro,
quid plura, loqueris, ut soles, & quasi qui no-
stram noueris infirmitatem, cui proprium est,
vana spe allicit, & promissis fallacibus decipi.
Optime Spiritus Sanctus: Stulto propter eile;
Et illis eo deduc, quo tibi placuerit. *Vana spe;* &*

mendacium, viro insensato. Stulto inaniter mul-
ta promittas, & cum eo quolibet exequaris,
Sponde illi, licet adimplendi non habeas vo-
luntatem, habebis eum tibi in omnibus subie-
ctum, *Vana spe:* Inflat nūcis auctiæ, quæ
præter externam apparentiam habet nihil; &
dum eam diffugebis, dentes tuos defatigans,
nisi inanem venient quid aliud repertis? Tales
sunt expectationes stultorum, his fidunt insen-
sati, calibus illos dañon illaqueant, de his dolo-
sa fingit iuramenta; *Hac sibi dabo.* His in pro-
fundum miseriarum omnium culparum & dolo-
rum demersit primævos parentes nostros, quos
Daudi fratricidii accusat. *Ho mo, cum in honore Ps. 48.29.*
effet non intellexit. Irratiuit eos vanæ spe diu-
nitatis & immortalitatis, & fallaces confingens
promissiones, illico eos adorius, est illo. *Tibi*
dabo: hoc enim fuit illud; *Eritis sicut dii.* His
quoque te aggreditur, qui stultus & insipiens
id cuim omni quod tibi pollicerentur; spes est
inanis; nux vacua, mendacium. *Tibi dabo:* Spes
est inanis, pollicitatio mendax; non enim ha-
bet nisi meram apparentem speciem, & sub illa
quid latet aliud, nisi dannum malumque suum
perpetuum? Satis aperte hoc proditor prodidi-
ti in insensato illo prodigo, cui licet tot tan-
quæ te iurasses largiturum, tandem tamen eo
deudent viciolum agens, nec filius se pa-
ceret ad faciutatem, cui nec quercum glan-
des disculpi, sed fame enectum perfidus defe-
runt, & eodem se modo deceptos lamentantur,
qui promissis tuis credunt insipientes. Talem te
conquereris, post multos concubinatus annos,
quibus tibi in ille mendax spondebat voluptates,
& modo quæ sunt (amabo) hæc voluptates nisi
infirmitates graves, paupertas infamis, dolores
inolerabiles? Talem te deploras factionibus
irritatum, quibus tibi honores iurabat am-
plissimus. Aduertere, quando ad peccatorum
accedit confessionem, quid inuenias, quid sen-
tas, quid tibi de te effusus superfit pollicita-
tionibus, quibus te ad peccatum induxit diabolus,
dicendo: *Hec omnia tibi dabo.*

Gen.3.5.

§. 14. Vada Satana. Molesta fuit hac Christo
tentatio: (calibus tu quoque responde: Vade
Satana.) de qua Christus, ad magnum Ma-
tris sua Virginis solamen triumphauit.

A Liquentes considerauit, quid hac occasione
Christas senserit, aut que cogitationes af-
fenderint in cor eius, cum aduerteret hu-
ijs